

Orla Lehmanns tale, 1865

Journalnummer: 1865.09.05-1

Navn: Lehmann, Orla Anledning: Tab af Slesvig-Holstein til Prøjsen

Dato: 1865/09/05 Omstændigheder: Efter krigen 1864

Sted: Dyrehaven nord for København Tilhørere: Tilstedeværende tilhørere

Sprog: Dansk Kilde: Trykt i Efterladte Skrifter, 4. del, 1874

Når vi elske vort fædreland, så vil det ikke blot sige, at vi glædes over vore frugtbare marker og skyggefulde skove og vort dejlige hav, men det vil tillige og fornemmeligen sige, at vi elske det folk, vi tilhøre, som bladene tilhøre det træ, der bærer og nærer dem. Det vil sige, at vi føle vort folks hjerte banke også i vort bryst, og at vi leve og ånde i vort folks tanke, således som den har sin rod i dets historiske fortid og sit udtryk i dets sprog og litteratur, i dets sæder og love [...] Den lykke, at folket og staten er et, har Danmark i lange tider ikke kendt. Den stat, som vi tog i arv fra vore fædre., omsluttede mange, der tænkte og følte og talte anderledes end vi, og således tilhørte et andet folk. Derfor var staten savg og derfor kunne hverken traktater eller forfatninger holde den sammen. Men den stat, som de seneste tildragelser have beredt os, den udelukker mange, der tænkte og føle og tale som vi, og således tilhøre vort folk [...] nu er Danmark blevet både svagere og mindre; thi det er ikke blot staten, men folket, som er blevet lemlæstet [...]

[Kun Gud kan] vække Europas i velværets bløde arme indslumrede samvittighed [og vi må] bie på Herrens stund [og trøstes ved at være] eet folk, om vi end for tiden tilhøre tvende stater. [Krigen har gjort slesvigerne danske] i fuldere betydning og med dybere bevidsthed end nogensinde før; thi prøvelsens ild har magt til at rense hjertet og til at stålhærde viljen.